O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G.I. Muxamedov
____
2023 yil “__” ________

MUSIQA TARIXI
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 - Ta’lim
Ta’lim sohasi :	110000 - Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111300 – Musiqa ta’limi

Chirchiq- 2023

Fan/modul kodi MTat306		O'quv yili 2025-2026	Semestr 5-6	ECTS – Kreditlar 4-5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4-6	
1.	Fan nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy yuklama (soat)
	Musiqa tarixi		60 60	90 60	150 120

2.

I. Fanning mazmuni.

"Musiqa tarixi" fanining *maqsadi* - talabalarda musiqiy hodisalarga nisbatan ongli munosabatni tarbiyalash va ularni idrok etish qobuliyatni hosil qilish; talabalarning musiqiy dunyoqarashini, tafakkurini shakllantirish va rivojlantirish, musiqiy-estetik didini to`g`ri yo`naltirish va boyitish, ijodiy qobiliyatlarini o`stirish; talabalarni musiqa madaniyati o`qituvchisi amaliy faoliyatiga tayyorlash.

Ushbu fanning asosiy *vazifalari* quyidagilar deb belgilab olindi:
• talabalarga chet el musiqasi madaniyati tarixiy taraqqiyoti, asosiy yo`nalishlari, janr va shakllari haqida ma`lumot berish, jahon klassik musiqasiga xos bo`lgan badiiy ifoda vositalarini va turli xil janrdagi asarlarning mazmunini idrok etishga o`rgatish;
• G`arbiy Yevropa va rus kompozitorlarining ijodiyoti hamda badiiy jihatdan ahamiyatli asarlari bilan tanishtirish, har bir kompozitorning kasbiy mahorat jihatlarini aks ettiruvchi xususiyatlarini yoritib berish;

I. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-yarim yillik

1-mavzu. Qadimgi dunyo antik davri, O'rta asrlar, uyg'onish davri musiqa madaniyati.

2-mavzu. Vena klassik musiqa ijodi

3-mavzu. Vena klassik musiqa ijodi

4-mavzu. Qadimgi dunyoning musiqiy san'ati

5-mavzu. Qadimgi dunyoning musiqiy san'ati

6-mavzu. E. Grig ijodi. F. List ijodi.

2-yarim yillik

1-mavzu. G.Gendel hayoti va ijodi. K.V.Glyuk ijodi.

2-mavzu. I.Gaydn hayoti va ijodi. V. Motsart hayoti va ijodi. va ijodi

3-mavzu. L.Betxoven hayoti va ijodi

4-mavzu. F. Shubert ijodi. F. Shopen ijodi.

5-mavzu. XIX asr birinchi yarmidagi rus musiqasi madaniyati. M.I. Glinka ijodi.

6-mavzu. XIX asr ikkinchi yarmida rus musiqa madaniyati. «Qudratli to`da».

7-mavzu. M.P. Musorgskiy ijodi.

8-mavzu. N.A. Rimskiy-Korsakov ijodi.

9-mavzu. P.I. Chaykovskiy ijodi.

10-mavzu. Musiqadagi impressionism.

II. Amaliy mashg‘ulotlar mavzulari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg‘ulotlar talabalarda kasbiylik sifatlarini shakllantirishga yonaltirilgan. Mashg‘ulotlarda faollashtiruvchi o‘qitish texnologiyalari, o‘quv va interaktiv shakl uslublar qollaniladi.

Amaliy mashg‘ulotga tayyorlanish uchun talaba topshiriqni bajarish bo‘yicha metodik tavsiyalar bilan tanishib chiqishi, ma’ruza matnining tegishli bo‘limini, tavsiya qilingan adabiyotlarni, tarqatma materiallarni, o‘rganib chiqishi, audio yozuvlarni tinglab chiqishi lozim.

1-yarim yillik

Amaliy mashg ‘ulotlar mavzulari:

1. I.Gaydn hayoti va ijodi
2. V.Motsart hayoti va ijodi
3. L.Betxoven hayoti va ijodi
4. F.Shubert hayoti va ijodi
5. F.Shopen ijodi
6. F.List ijodi
7. R.Vagner ijodi
8. D.Verdi ijodi
9. J.Bize hayoti va ijodi
10. I.S.Bax organ va klavir musiqasi. Messa h-moll.
11. G.Gendel oratoriyalari. K.V. Glyuk opera islohoti tamoyillari. “Orfey” operasi
12. Y.Gaydn simfonik ijodi va oratoriyalari. V.A. Motsart opera ijodi va simfoniyalari.
13. L.Betxoven simfonik va fortepiano ijodi.
14. F.Shubert vokal ijodi. F. Shopen fortepiano ijodi.
15. F. List simfonik va fortepiano ijodi.

	16.R.Vagner opera ijodi. D.Verdi opera ijodi. J. Bize opera ijodi 17.M. Ravel va K. Debyussi ijodlari. 18.M.I. Glinka opera va simfonik ijodi. 19.A.S. Dargomijskiy opera ijodi. 20.«Qudratli to`da» kompozitorlarining ijodi. 21.M.P. Musorgskiy "Boris Godunov" 22.N.A. Rimskiy-Korsakovning opera va simfonik ijodi. 23.P.I. Chaykovskiyning opera, simfonik va kamer ijodi. 24.N. Skryabin simfonik ijodi. S.V. Rahmaninov fortepiano ijodi **2-yarim yillik** 1. I.S.Bax organ va klavir musiqasi. Messa h-moll. 2. I.S.Bax organ va klavir musiqasi. Messa h-moll. 3. G.Gendel oratoriyalari. K.V. Glyuk opera islohoti tamoyillari. "Orfey" operasi. 4. G.Gendel oratoriyalari. K.V. Glyuk opera islohoti tamoyillari. "Orfey" operasi. 5. Y.Gaydn simfonik ijodi va oratoriyalari. V.A. Motsart opera ijodi va simfoniyalari. 6. Y.Gaydn simfonik ijodi va oratoriyalari. V.A. Motsart opera ijodi va simfoniyalari. 7. L.Betxoven simfonik va fortepiano ijodi. 8. L.Betxoven simfonik va fortepiano ijodi. 9. F.Shubert vokal ijodi. F. Shopen fortepiano ijodi. 10. F.Shubert vokal ijodi. F. Shopen fortepiano ijodi. 11. F. List simfonik va fortepiano ijodi. 12. F. List simfonik va fortepiano ijodi. 13. R.Vagner opera ijodi. D.Verdi opera ijodi. J. Bize opera ijodi 14. R.Vagner opera ijodi. D.Verdi opera ijodi. J. Bize opera ijodi 15. M. Ravel va K. Debyussi ijodlari. 16. M. Ravel va K. Debyussi ijodlari. 17. M.I. Glinka opera va simfonik ijodi. 18. M.I. Glinka opera va simfonik ijodi. 19. A.S. Dargomijskiy opera ijodi. 20. A.S. Dargomijskiy opera ijodi. **III. Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni hamda tavsiya etiladigan mustaqil ta'lim mavzulari** Talabalarni mustaqil ta'limdan bilim olish maqsadlari; adabiyotlarni, o'quv dasturlari doirasidagi materiallarni, o'zlashtirishlari bo'yicha

	5. www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portal
7.	**Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil "_______" _______________dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar**: **Sh.R. Maxkamova** - ChDPU "Musiqa ta'limi" kafedrasi dotsenti, kafedra mudiri. **M.G.Fatxullayeva** - ChDPU "Musiqa ta'limi" kafedrasi o'qituvchisi.
9.	**Taqrizchilar:** **A.Q.Lutfullayev** - Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti "Musiqa madaniyat" fakulteti dekani, professor. **E.Usarov**- Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika universiteti professori, Pedagogika fakulteti dekani, Pedagogika fanlari doktori, professor.

	• nutq kasbiy madaniyati asoslariga ega bo`lish; • o`z kasbiy faoliyati natijalari uchun javobgar bo`lish qobiliyati; • professional va ijtimoiy ahamiyatga ega bo`lgan matnlarni tayyorlash va tahrirlash qobiliyati; • muayyan ta`lim muassasasining muayyan ta`lim darajasida o`quv jarayoni sifatini ta`minlash uchun zamonaviy uslub va texnologiyalarni, shu jumladan, axborot texnologiyalarini qo`llay olish kompetensiyasi; • madaniy-ta`limiy faoliyat ishtirokchilari bilan professional munosabatda bo`lish kompetensiyasi.
4	**V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • taqdimotlar; • amaliy: Slayd giperxavola topshiriqlari, Viktorina yaratish;
5.	**VI. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirishlari kerak.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Trigulova A.X. Chet el musiqa tarixi. (roman tizm davri, Shubert, Shopen, List), o'quv qo'llanma, Toshkent, Nizomiy nomli TDPU, 2008. 2. Trigulova A.X. Xorijiy musiqa adabiyoti, o`quv qo`llanma, Toshkent, «Ilmziyo», 2009. 3. Urmanova L.A. Rus musiqasi tarixi. Darslik. Toshkent, «Musiqa», 2011. 4. Друскин М. История музыки зарубежных стран. Учебник. М. Музыка, 2002 5. Жабборов А. Ўзбеклар турмуш тарзи ва маданияти. Тошкент," Ғ.Ғулом", 2003. 6. Ҳамидов Ҳ. Авесто файзлари, Тошкент, "Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси", 2001. 7. Абдуллаев Р. Марказий Осиё халқлари маросим мусиқаси. Тошкент, 1994. 8. Шокиров Ў., Ашрафий Ф., Шокирова И. Ўзбек маданияти намояндалари. 1-китоб. Тошкент, "Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси", 2001. **Axborot man'balari:** 1. http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti. 2. http:www.uzedu.uz – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti. 3. https://lib.cspi.uz/- ChDPU electron sayti 4. www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)

	mustaqil qaror qabul qilishlari nazarda tutiladi. O'qituvchilar talabalarni ta'lim olishidagi individual strategiyalarni shakllantirish bo'yicha talabalarning intilishlarini olqishlash va to'g'ri yunaltira olishlar lozim. Mustaqil ta'lim sharoitida talaba ishni samaraliroq va qulayroq tashkil etish: talaba yakka holda yoki bir necha kishidan iborat gurux, internetdagi mavjud elektron materiallaridan foydalanishga yunaltirish. ¤qituvchilar o'z navbatida talabalarning tadqiqot olib borish ko'nikmalarini, o'tilgan materiallarini yanada chuquroq o'zlashtirish uchun qo'shimcha materiallarini izlab topish qobilyatlarini rivojlantirishga undashlari lozim. Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagilardan foydalanish tavsiya etiladi. **Mustaqil ta'lim mavzulari:** **1-yarim yillik** 1. Uyg'onish davri, XVII asrlar Yevropa musiqa janrlari 2. I.S.Bax ijodida organ musiqasi va concherto grosso. Asarlaridan parchalar ijro etish 3. K.V.Glyuk. "Orfey" operasi. Operasidan parchalar ijro etish. 4. I.Gaydn "Yil fasllari" va "Dunyo yaratilishi". Asarlaridan parchalar ijro etish 5. V.Motsart simfoniya va konsertlari. Asarlaridan parchalar ijro etish 6. L.Betxoven uvertyuralari. Asarlaridan parchalar ijro etish 7. F.Shubert F.Shopen R.Shuman ijodiy faoliyatlari. Asarlaridan parchalar ijro etish 8. F. List konsert sayoxatlari. Asarlaridan parchalar ijro etish 9. R.Vagner va J.Verdi Asarlaridan parchalar ijro etish 10. J. Bize "Arllik qiz" drama. Asarlaridan parchalar ijro etish 11. E.Grig "Albom sahifalari". Asarlaridan parchalar ijro etish 12. K.Debyussi, M. Ravel Asarlaridan parchalar ijro etish 13. M.I.Glinka romanslari. Asarlaridan parchalar ijro etish 14. A.S.Dorgomijskiy ijodiy faoliyati. Asarlaridan parchalar ijro etish "Qudratli to'da" faoliyati. 15. M.P.Musorgskiy simfonik ijodi. Asarlaridan parchalar ijro etish 16. N.A.Rimskiy-Korsakov satirik operalari. Asarlaridan parchalar ijro etish 17. XX asr birinchi yarmidaxukm surgan madaniy-tarixiy jarayoni 18. Asosiy estetik yo'nalishlar 19. Yangi musiqiy tilning uslubiy va asosiy qirralari 20. Janrlar soxasodagi izlanishlar 21. Fransiyaning musiqa madaniyati 22. 1900–1920-yillarda asosiy estetik yo'nalishlar 23. 20-yillar ijodiy gueuxlari 24. Avstriyaning badiy madaniyati 25. XX asr birinchi choragida san'atning etakchi yo'nalishlaridan biri bo'lgan ekspressionizm

	26. XX asr ikkinchi yarimi Amiraning klassik musiqasi 27. Arnold Syonberg 28. Alan Xovaness 29. Jon Keyj 30. Samyuel Barbel **2-yarim yillik** 1. XVII asr rus musiqasi tarixi 2. XVIII asr rus musiqasi tarixidan saxifalar 3. IX-XVIII asrlar rus musiqa tarixiga oid nota misollari 4. O'zbekiston musiqa madaniyati va san'atining asosiy xususiyatlari 5. XX asr boshlarida o' zbek musiqasi 6. XX asrning 20 - 40-yillarida madaniy - musiqiy hayot 7. Ikkinchi jahon urushi yillarida musiqiy hayot 8. XX asrning 50-80 yillarida musiqiy hayot 9. Musiqali teatr 10.O'zbek musiqali drama va komediyasi XX asrning 50 - 90- yillarida 11.O'zbek operasi 12.Balet 13.Vokal musiqa 14.Cholg'u musiqasi 15.Kino musiqa 16.O'zbek estrada musiqasi 17. O'zbekiston musiqashunosligi 18.Qadim gi davr m usiqa san'ati 19.Qadimgi Misr musiqa madaniyati 20.Qadimgi Xitoy musiqa madaniyati 21.Qadimgi Yunon va Rim musiqa madaniyati 22. O'rta asrlar m usiqa san'a ti 23.Uyg'onish davri m usiqa san'a ti 24.Italiya operasi 25.Fransuz operasi 26.Nemis operasi 27.Ingliz operasi 28.Polifonik maktab namoyandalari 29.Iogann Sebastyan Bax 30.Georg Fridrix Gendel 31.Kristof Villibald Glyuk 32.Frans Yozef Gaydn 33.Volfgang Amadey Motsart 34.V.Bellini, G.Donitsetti, J.Rossini 35.J.Verdi, J.Bize, G.Berlioz 36.R.Vagner, B.Smetana, A .D vorjak 37.Rus musiqa madaniyati va kompozitorlik ijodiyoti 38.Mixail Ivanovich Glinka 39.Aleksandr Sergeyevich Dargomijskiy

	40.Nikolay Andreyevich Rimskiy-Korsakov 41.Aleksandr Porfiryevich Borodin 42.XX asr 20-yillarida balet janrining rivojini asosiy yo'llari 43.XX asr 30-yillar balet musiqasi rivojining asosiy belgilari 44.Xalq musiqasining tasnifi 45.Mustaqillik davri o'zbek musiqa san'ati rivoji
3	**IV. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar).** • san'at turi sifatida musiqaning intonatsion tabiati; umuman san'atda va xususan musiqada uslub shakllanishining qonuniyatlari; • tarixni davrlashtirish asoslarini, ham xorijiy professional Yevropa va Rus musiqasi an'analarini; • musiqa san'ati taraqqiyotidagi har bir tarixiy bosqichning ijtimoiy, g'oyaviy-estetik tushunchalar bilan bog'liqligi; • musiqa janrlari va shakllari tizimining tarixiy rivojlanish yo'lini tushunish; • o'rganilgan har bir asar musiqiy materialini tinglab aniqlay olishi; milliy an`analarning xususiyatlari; • yirik kompozitorlarning ijodiy tarjimai holini; • kasbiy faoliyat sohasidagi maxsus adabiyotlarni; • musiqa san'atining nazariy asoslari, yetakchi uslub yo'nalishlarini; • musiqa tilining shakllanish tamoyillari va tuzilishini. **Kursni tugatgandan so'ng, talaba quyidagilarni *bajara olishi* kerak:** • tarixiy ahamiyatga ega bo'lgan asarlarning mavzularini cholg'uda ijro etish; • mahalliy va xorijiy mualliflarning musiqiy asarlariga tarixiy-musiqiy sharhlar berish; • ta'lim muassasalarida musiqa nazariy fanlarini klassik va zamonaviy usullardan foydalangan holda o`qitishni; • fan bo'yicha o'quv-metodik adabiyotlar bilan ishlashni; • professional terminologiyadan foydalanishni. **Kurs natijasiga ko'ra ega bo'ladigan kompetensiyalar (KK):** ***umumiy madaniy:*** • fikrlash madaniyati, axborotni umumlashtirish, tahlil qilish, idrok etish, o'z oldiga maqsad qo'yish va unga erishish yo'llarini tanlash qobiliyati; • madaniyatning inson turmush tarzining bir shakli sifatida ahamiyatini tushunish va o'z kasbiy faoliyatida zamonaviy bag`rikenglik, muloqot va hamkorlik tamoyillariga amal qilish qobiliyati; •ijtimoiy va madaniy tafovutlarni bag`rikenglik bilan qabul qilishga tayyorlik, tarixiy meros va madaniy an`analarga hurmat va ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo`lish; •ommaviy nutq, munozara va muomala ko`nikmalaridan foydalanish qobiliyati. ***kasbiy:*** • kelajakdagi kasbining ijtimoiy ahamiyatini anglashi, kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun motivatsiyaga ega bo`lishi;